

Výročná správa činnosti neziskovej organizácie

Castellum, n.o.

za rok 2015

Nitra

21. 1. 2016

IČO: 45734186, DIČ: 2023111090, Nám. Jána Pavla II., č. 7, 95050 Nitra

Obsah

1., Úvod

2., Prehľad činností vykonaných v roku 2015

3., Ročná účtovná závierka a zhodnotenie základných údajov v nej obsiahnutých

4., Výrok audítora k ročnej účtovnej závierke

5., Prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch (vrátane prehľadu rozsahu príjmov (výnosov) v členení podľa zdrojov)

6. Stav a pohyb majetku a záväzkov neziskovej organizácie

7., Zmeny a nové zloženie orgánov neziskovej organizácie

Prílohy – Kópia zápisnice zo zasadnutia správnej rady neziskovej organizácie

Ročná účtovná závierka

- Kópia výkazu o príjmoch a výdavkoch

- Kópia výkazu o majetku a záväzkoch

1. Úvod

Nezisková organizácia Castellum, n.o. bola založená zakladacou listinou zo dňa 21. 9. 2010. Obvodný úrad Nitra, odbor všeobecnej vnútornej správy príslušný na konanie ju zapísal do registra rozhodnutím zo dňa 24.9.2010.

Osvedčenie o živnostenskom oprávnení má na vykonávanie živnosti:

1. Vykonávanie mimoškolskej vzdelávacej činnosti
2. Kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod)
3. Sprostredkovateľská činnosť v oblasti služieb
4. Vydavateľská činnosť
5. Prenájom hnutelných vecí
6. Prevádzkovanie kultúrnych, spoločenských a zábavných zariadení

Vznik živnostenského oprávnenia je ku dňu 1.10.2010.

Všeobecno - prospešnými službami, ktoré nezisková organizácia podľa štatútu i podľa zakladacej listiny poskytuje je tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt. Ďalej, záchrana a obnova Nitrianskeho hradu, NKP.

2. Prehľad činností vykonávaných v kalendárnom roku 2015 s uvedením vzťahu k účelu založenia neziskovej organizácie

V súvislosti so skutočnosťami spomenutými v úvode vykonávala nezisková organizácia v roku 2015 činnosť spojenú s chodom a prevádzkou Diecézneho múzea Nitrianskeho biskupstva. Toto múzeum malo počas mesiacov apríl -

október otváracie hodiny od 10:00 do 18:00, a to od utorka do nedele. V mesiacoch november - január boli otváracie hodiny upravené, múzeum bolo možné navštíviť iba počas víkendov a to v čase od 10:00 do 15:00. Múzeum je zložené z dvoch stálych expozícií - „Keď písmo prehovorí“ a „Klenotnica“. Táto inštitúcia je v zriaďovateľskej pôsobnosti Rímskokatolíckej cirkvi - Biskupstva Nitra – teda zakladateľa neziskovej organizácie, nie je preto naviazaná na rozpočet vyšších územných celkov. V tejto súvislosti je i finančne závislá na zriaďovateľovi. Jediné príjmy, ktoré dosahuje, sú príjmy z predaja vstupného, ktorého výšku možno považovať skôr za symbolickú : 1 Euro / 50 centov po zľave. Zámerom Diecézneho múzea Nitrianskeho biskupstva je vybudovanie profesionálnej vedeckej inštitúcie, ochraňujúcej, sprístupňujúcej a propagujúcej cirkevné a umelecké pamiatky. Prostredníctvom expozície faksimile listín i kresťanského umenia sa múzeum chce podieľať na rozvíjaní a upevňovaní historického aj kresťanského povedomia širokej verejnosti, predovšetkým však mládeže. Viesť návštevníkov k hlbšiemu zamysleniu sa nad zmyslom života, a to všetko v otvorenom dialógu a v ekumenickom rozmere v duchu súčasnej evanjelizácie. Vysoká návštevnosť tejto inštitúcie svedčí o jej stálosti a kultúrnom význame, nezisková organizácia tak v roku 2015 v plnej miere poskytovala všeobecno-prospešné služby uvedené v štatúte. Organizovala prácu zamestnancov pracujúcich na dohodu, vybavovala skupinové objednávky návštev a komunikovala s návštevníkmi. Zabezpečovala otváracie hodiny v múzeu, organizovala odborné semináre pre zamestnancov, kde ich pripravovala na vedenie i sprievodcovskú činnosť v múzeu. Ďalej vykonávala odbornú reštaurátorskú činnosť, venovala sa starostlivosti o vystavované exponáty. V roku 2015 vykonávala tiež vzdelávacie programy pre deti a mládež, najnavštevovanejšou formou bol program „Hľadanie strateného Nitrianskeho pokladu“, na ktorom spolupracuje s organizáciu NGUIDE.

V roku 2015 organizácie tiež spustila prípravy ďalšej expozície. Zameraná bude na hudobný život na Nitrianskom hrade. V prístavbe, ktorú realizovalo Nitrianske biskupstvo plánujeme sprístupniť pre verejnosť zachované hudobné nástroje, ktoré boli objavené vo veži katedrály sv. Emeráma. Vzhľadom na

zdĺhavý proces reštaurovania nástrojov by expozícia mala byť spustená v roku 2017.

Žiadosti o dotácie na rok 2016

V závere roka 2015 bolo odoslaných viacero žiadostí o finančnú podporu. Z dotačnej schémy Mesta Nitra sme v projekte s názvom : „Leto na hrade 2016“ žiadali finančné prostriedky na zabezpečenie letných kultúrnych podujatí v priestoroch Gotickej priekopy na Nitrianskom hrade. Keďže sa rok 2015 ukázal v tomto smere ako veľmi úspešný, návštevníci si v hojnom počte navštevovali kultúrne podujatia v mesiacoch júl – august. Tradícia Leta na Nitrianskom hrade bude v roku 2016 už päťročná, preto sa z roka na rok snažíme pripraviť bohatší program.

V rámci dotačnej schémy Ministerstva kultúry Slovenskej republiky sme v roku 2015 žiadali o finančné prostriedky na rok 2016 v projekte s názvom „*Knižná publikácia : Mariánske a trojičné stĺpy v premenách času, Nitriansky kraj*“. Jeho cieľom je pripraviť pokračovanie publikácie o trojičných stĺpoch. Projekt nadväzuje na rovnakú publikáciu, zameranú na Trnavský kraj, táto publikácia bude jej voľným pokračovaním. Predošlé dva projekty boli podporené sumou 16 900, 00 eur. V roku 2015 Castellum, n.o. vydalo prvý titul, na ktorom sme pracovali počas predchádzajúcich dvoch rokov. Koncom roka 2015 bola tiež zriadená web stránka www.trojicnestlpy.sk, kde má verejnosť možnosť dozvedieť sa viac o tomto projekte, a tiež virtuálne si prelistovať už vydaný prvý diel tejto publikácie.

V roku 2014 vstúpila nezisková organizácia Castellum,n.o. spolu so svojim zriaďovateľom do doteraz najvýznamnejšieho projektu. Projektom s názvom „Zlepšenie turistickej infraštruktúry sprístupnenia národnej kultúrnej pamiatky – Nitra hrad – vrátane obnovy jeho častí“ sa Castellum,n.o. ako partner uchádzalo o podporu z Nórskeho fondu v rámci programu „Ochrana a revitalizácia kultúrneho a prírodného dedičstva a podpora diverzity v kultúre a umení v rámci európskeho kultúrneho dedičstva“, spolufinancovaného z Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a štátneho rozpočtu

Slovenskej republiky. Správcom programu je Úrad vlády Slovenskej republiky. Vo februári 2015 sme podpísali projektovú zmluvu o podpore Nitrianskeho hradu vo výške 697 814,00 eur. Nezisková organizácia v rámci neho zabezpečuje propagáciu projektu a celého Nitrianskeho hradu. Na to má v rámci projektu vyčlenenú čiastku 18 605,00 eur. 16. júla 2015 organizácia Castellum, n.o. usporiadala prvú konferenciu k tomuto projektu. Medzi účastníkmi bola aj Rannveig Skofteland, vyslaná zástupkyňa za veľvyslanectvo Nórskeho kráľovstva v Slovenskej republike. Vo svojom príhovore vyjadrila radosť z toho, že Nitriansky hrad je prijímateľom podpory z Nórskeho fondov. Zdôraznila dôležitosť vytvárania partnerstiev v rámci cezhraničnej spolupráce. Po jej príhovore nasledovalo niekoľko slov zo strany Jána Kraka, generálneho riaditeľa Sekcie bilaterálnych vzťahov na úrade vlády Slovenskej republiky.

Hlavným cieľom programu konferencie bolo oboznámiť verejnosť s aktuálnym stavom riešenia projektu, ktorý bol podporený nóorskymi fondmi. V rámci tohto cieľa vystúpila s príspevkom riaditeľka organizácie Castellum, n.o. Veronika Pleštinská, ktorá zreferovala, aké kroky doteraz podniklo nitrianske biskupstvo spolu s organizáciou Castellum, n.o. k tomu, aby sa na Nitrianskom hrade vytvorila ponuka pre turistov v podobe rekonštrukcií a sprístupňovania nových objektov a tiež, aby sa skvalitnili služby turistom. Upozornila tiež na nedostatky, ktoré v službách turistom hrad má- je to najmä zlý prístup pre automobily, neexistencia parkovacích miest pre autobusy, neexistencia miesta, kde by sa turisti mohli najesť, a tiež ukryť sa pred dažďom. Jej príspevok následne doplnil aj Martin Štofko, ktorý tiež predstavil i samotný projekt a jeho výstupy. V nich už je zapracovaná stavba reštaurácie s kaviarňou v podhradí, vybudovanie parkoviska, sprevádzkovanie najstaršej pivnice pod hradným palácom a sprístupnenie turistického chodníka zo severu, ktorý je momentálne uzavretý. Dvojicu príspevkov uzavrel Peter Bednár, vedúci archeologického výskumu, ktorý prebiehal práve pod stavbou reštaurácie s vyhliadkovou terasou. Zreferoval výsledky výskumu, ktorý na týchto miestach prebiehal. Zdôraznil fakt, že všetky vzácne nálezy, najmä opevnenie z 12. storočia odkryté na okraji budúcej stavby, boli následne zapracované do architektonického návrhu a budú tak zakonzervované, zastabilizované a odkryté pre verejnosť. Konferencia bola

ukončená obedom, po ktorom jej účastníci mali možnosť navštíviť aj miesta, o ktorých sa rokovalo.

Na konci roka 2015 bolo toto zariadenie pre turistov vybudované. Organizácia Castellum, n.o bude toto zariadenie prevádzkovať. V rámci projektu sme ešte v roku 2015 zastrešili prípravu informačných tabúl, ktoré boli rozmiestnené pri jednotlivých objektoch, ktorých sa projekt týkal. Začali sme tiež s prípravou propagačných predmetov k projektu.

Služby návštevníkom Nitrianskeho hradu

Od 1. 4. 2012 došlo na Nitrianskom hrade k významnej zmene, a to k spoplatneniu vstupu do hradného areálu. Výška vstupného bola dohodnutá s Mestom Nitra a s Rímskokatolíckou cirkvou – Biskupstvom Nitra na sume **0,30 centov na osobu**. Tento poplatok odráža celkovú filozofiu tohto kroku. Po komplexnej obnove hradného areálu z roka na rok stúpal počet návštevníkov, ktorí prichádzajú z rôznych kútov Slovenska. Nezisková organizácia prevádzkuje na hrade toalety, ktoré sú týmito návštevníkmi používané. Spolu s Nitrianskym biskupstvom zabezpečuje tiež poriadok v areáli a v expozíciách, ktoré boli na hrade zriadené. Činnosťou organizácie je tiež propagovať Nitriansky hrad, zabezpečovať servis pre turistov, najmä formou propagačných letákov, suvenírov, publikácií a podobne. Poplatok do areálu hradu vystihuje skôr poplatok za toaletu a je zrejmé, že nepokryje všetky tieto služby, ktoré sme vymenovali. Vďaka nemu sa nám však darí lepšie usmerňovať pohyb návštevníkov na hrade, ktorí hneď pri vstupe do hradu dostanú informáciu o expozíciách, ktoré môžu navštíviť. Poplatok 30 centov umožnil tiež podporiť prípravu ďalších priestorov na sprístupnenie, ktorých sa verejnosť pravidelne dožaduje. V tejto súvislosti sme v roku 2015 otvorili ďalší významný priestor na Nitrianskom hrade pre verejnosť - vežu katedrálneho chrámu.

Sprístupnenie veže Katedrály sv. Emeráma na Nitrianskom hrade

V júli 2015 sme po prvýkrát otvorili priestory chodby, ktorá vedie na balustrádu veže katedrály sv. Emeráma. Samotnému otvoreniu predchádzali stavebné

úpravy, nakoľko schodisko sa dovtedy využívalo do istej miery ako skladový priestor. Na viacerých miestach tiež chýbali schody, resp. boli zničené. Vo významnej miere bola tiež opravená samotná balustráda. V priebehu roka 2014 bola reštaurovaná, kamene boli očistené, podlaha bola prehĺbená na pôvodnú úroveň, tiež sochy na balustráde boli obnovené. Verejnosť si mohla všimnúť tiež obnovené hodiny na veži, ich obnova bola tiež súčasťou tohto projektu. Po rozsiahlejších stavebných úpravách bol celý priestor vymaľovaný a chodby tak boli sprístupnené prvým návštevníkom. Do konca mesiaca september tak výhľad z veže zažilo viac ako 5000 návštevníkov, ako hovorí naša evidencia. V mesiacoch júl a august mali návštevníci možnosť vystúpiť na vežu aj vo večerných hodinách. Každý piatok od 21:00 do 23:00 náš personál v pravidelných intervaloch sprevádzal skupinky návštevníkov na vežu. V tejto súvislosti sme tiež rozšírili sprievodcovský výklad našich sprievodcov. Veža sa v roku 2015 stala pravou turistickou atrakciou, ktorá dominoval celej sezóne 2015.

Projekt Leto na Nitrianskom hrade 2015

Vďaka vstupnému poplatku sme v roku 2015 mohli zabezpečiť aj viaceré kultúrne podujatia. V roku 2012 Nitrianske biskupstvo zakúpilo do Gotickej priekopy ozvučovaciu a premietaciu techniku, čo umožnilo premietanie filmov pod otvoreným nebom. Prevádzky tohto kina sa opäť ujala nezisková organizácia Castellum, n.o. Od začiatku roka 2012 sme vyhľadávali filmové distribučné spoločnosti a zabezpečovali sme tak licencie na verejné premietanie filmov, toto premietanie sme tiež organizačne, personálne a propagačne zastrešovali. V roku 2015 to bola už štvrtá sezóna, pričom premietanie sme obohatili o ponuku živých koncertov. V roku 2015 sme verejnosti ponúkli opäť tituly filmovej klasiky, ale aj filmové novinky. Vďaka peknému počasiu sa nám v sezóne 2015 podarilo odpremietať všetky naplánované filmy, celkovo ich bolo 9. Medzi nimi vynikali napríklad tituly ako Gravitácia, Bella a Sebastián, či Jana Eyrová. Koncerty, ktoré sa tešili vysokej návštevnosti priniesli napríklad zoskupenie Komorný orchester ZOE, speváčky Katarziu, či Janais. Výborné bolo vystúpenie dvojice Smejka a Tanculienky venované deťom. Po týchto koncertoch sme mali veľmi kladné odozvy zo strany verejnosti, tieto koncerty prispeli k vytváraniu kladného vzťahu

verejnosti ku kultúrnemu dedičstvu Nitry.

Ďalšie realizované koncerty

6. januára 2015 nezisková organizácia usporiadala trojkráľový koncert v Katedrále sv. Emeráma, v rámci neho vystúpila folklórna skupina Pohronci, trombitáši z Lúk pod Makytou a mužská spevácka skupina z Heľpy. Koncert bol pripravený pre verejnosť zdarma a tiež sa na hrade stáva milou tradíciou spojenou s obdobím Vianoc.

Podujatie Stredoveké Leto na Nitrianskom hrade

Počas letnej sezóny 2015, od mája do septembra, prebiehalo na Nitrianskom hrade podujatie pod názvom Stredoveké leto. Spoluorganizátorom bola Nitrianska organizácia cestovného ruchu.

Súčasťou programu bola prehliadka Diecézneho múzea, kde na návštevníkov čakal stredoveký mních. Po prehliadke Diecézneho múzea nasledovala návšteva Vazulovej veže s veľkomoravským veľmožom, kde boli prezentované rôzne historické zbrane a doplnky odievania. Svoje umenie predvádzal aj šperkár, ktorý prezentoval ako sa kedysi vyrábali šperky a ako sa pracovalo s drevom a kožou. Návštevníci sa dozvedeli aké dary prírody využívali Slovania v kuchyni a aké rituály boli používané v domácnosti. Taktiež mali možnosť ochutnať dnes už neznáme nápoje z kuchyne našich predkov ako aj tradičný nápoj medovinu. Nielen deti si mohli otestovať svoje zručnosti v zábavnom mestečku, kde boli k dispozícii okrem streľby z luku aj hod vrhacou sekerkou, chôdza na chodúľoch a iné atraktivity. Stredovekú atmosféru dopĺňala živá dobová hudba na nádvorí Nitrianskeho hradu. Podujatie sme ponúkli verejnosti v týchto termínoch: 10. máj, 14. Jún, 12. Júl, 9. August, 13. September.

Ďalšie aktivity neziskovej organizácie

V rámci rozličných kultúrnych podujatí, ktoré majú v Nitre dlhú tradíciu sme fungovali ako organizačná zložka. Nezisková organizácia na seba prebrala mnohé organizačné úlohy, na ktorých sa doteraz podieľala Rímskokatolícka cirkev -

Biskupstvo Nitra. Ide najmä o úlohy spojené s organizovaním podujatí ako sú Cyrilometodské dni a Dni európskeho kultúrneho dedičstva. V rámci osláv Cyrilometodských dní organizácia pripravila sprístupnenie Biskupského paláca pre verejnosť, ktoré je každoročne sprevádzané obrovským záujmom verejnosti.

Nezisková organizácia v roku 2015 mohla aj vďaka vstupnému poplatku viesť úplnú evidenciu návštevníkov Nitrianskeho hradu a Diecézneho múzea, preto máme pomerne presné informácie o návštevnosti tejto národnej kultúrnej pamiatky. I vďaka organizačnej, propagačnej a správnej činnosti tejto organizácie navštívilo Nitriansky hrad v uplynulom roku viac ako 59000 platiacich návštevníkov. Veríme, že sa nám v roku 2016 podarí toto číslo opäť prekonať, i vďaka ďalším sprístupneným atrakciám. Od roku 2012 je Castellum, n.o. členom Nitrianskej organizácie cestovného ruchu (NOCR), ktorá je oblastnou organizáciou cestovného ruchu v Nitre. Členstvo v nej nám prináša vynikajúcu možnosť propagácie vlastných aktivít, spolupráca s touto organizáciou zvyšuje tiež kvalitu služieb a ponuky pre turistov. Nitriansky hrad sa nám takto darí dostať do širšieho povedomia verejnosti a umožňuje nám to propagovať kultúrne hodnoty spojené s týmto miestom.

Od roku 2012 sme pristúpili k zavedeniu sprievodcovských služieb pre skupinovú návštevu na hrade. Táto činnosť je spojená s prípravou odborného textu, s jeho prekladom do cudzích jazykov a školením odborného personálu na túto službu. V roku 2014 sme už zaznamenali veľký záujem najmä zo strany škôl a zahraničných návštevníkov. Preto sme na rok 2015 rozšírili ponuku o poľský a maďarský jazyk.

3. Ročná účtovná závierka a zhodnotenie základných údajov v nej obsiahnutých

Ročná účtovná závierka bola vypracovaná začiatkom roka 2016 schválená na 1. zasadnutí správnej rady neziskovej organizácie v roku 2016 dňa 21. januára

2016.

Nezisková organizácia sa pri svojom vzniku rozhodla, že bude účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva.

Ročná účtovná závierka je prílohou č. 1 výročnej správy, pozostáva z:

- Výkazu o príjmoch a výdavkoch v plnom rozsahu k 31. 12. 2015
- Výkazu o majetku a záväzkoch v plnom rozsahu k 31.12. 2015

4. Výrok audítora k ročnej účtovnej závierke

Výročná správa neobsahuje výrok audítora k ročnej účtovnej závierke, nakoľko nezisková organizácia podľa zákona č. 213/1997 o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby nie je povinná overovať účtovnú závierku audítorom vzhľadom k výške dotácií, ktoré dostáva zo štátneho rozpočtu, a tiež vzhľadom k výške príjmov, ktoré má.

5. Prehľad o peňažných príjmoch a výdavkoch (vrátane prehľadu rozsahu príjmov (výnosov) v členení podľa zdrojov)

Výnosy tvorí:

- tržba z predaja vstupného a z poskytovania služieb : 50 612,00
- a z predaja vlastných produktov (pohľadnice, katalóg múzea, knihy, ďalšie drobné suveníry): 7366,29 EUR
- z predaja vlastných edičných titulov v kníhkupectvách 3326,00 EUR
- príjem z dotácií: 3290,00 EUR
- príjem z pôžičky 8500,00 EUR
- Príjmy spolu: 73094,00 EUR

Náklady tvoria:

- mzdy zamestnancom pracujúcim na dohodu: 23050,00 EUR (táto položka zahŕňa odmeny pre sezónnych brigádnikov, ktorí pracujú pri obsluhu pokladne, v infocentre hradu, v Diecéznom múzeu, pomáhajú s upratovacími prácami,

položka tiež zahŕňa mzdu riaditeľa neziskovej organizácie, ktorý pracuje na dohodu o pracovnej činnosti)

- výdavky spojené s činnosťou neziskovej organizácie: táto položka zahŕňa výdavky spojené so zabezpečovaním poriadku a čistoty v areáli, na toaletách, náklady na vodu, náklady spojené s nájmom priestorov, náklady vynaložené na zabezpečenie kultúrnych podujatí, náklady vynaložené na propagačnú činnosť, vydavateľská činnosť: 48433,00 EUR
- Spoluúčasť na projekte podpory z grantov EHP vyplývajúca z projektovej zmluvy: 1116,50 EUR
- Bankové poplatky 107,59 eur
- Splácanie pôžičky: 889 eur

Príjmy spolu: 73094,00

Výdavky spolu: 73729,00

Rozdiel: - 634,00

6. Stav a pohyb majetku a záväzkov neziskovej organizácie

Majetok:

Zostatok v pokladni k 31. 12. 2015: 4020,38 EUR

Zostatok na bankovom účte k 31. 12. 2014: 3661,70 EUR

Majetok spolu: 7682,08 EUR

Záväzky:

Nezisková organizácia mala ku dňu 31. 12. 2014 záväzky vo výške 13898,00 Eur.

7. Zmeny a nové zloženie orgánov neziskovej organizácie

V priebehu roka 2015 nedošlo k zmene v zložení orgánov neziskovej organizácie.

8. Záver

Nezisková organizácia plní účel a poskytuje všeobecne prospešné služby, na ktoré bola založená. V rámci jej činnosti sa jej darí zveľaďovať Nitriansky hrad – národnú kultúrnu pamiatku, propagovať kultúrne hodnoty, ktoré na tomto mieste pramenia a tiež pripravovať ponuku kultúrneho vyžitia na hrade pre jeho návštevníkov.

Mgr. Veronika Pleštinská, PhD.

riaditeľka neziskovej organizácie